

Plenum

Onsdag 16.3.2022 kl. 13.59—18.08

5. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 93 § i inkomstskattelagen

Lagmotion LM 7/2022 rd Juha Mäenpää saf m.fl.

Remissdebatt

Förste vice talman Antti Rinne: Ärende 5 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till finansutskottet. — Jag öppnar debatten. Presentationsanförande, ledamot Mäenpää, varsågod.

Debatt

17.47 **Juha Mäenpää ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Lähetekeskustelussa on aiheena lakialoitteeni tuloverolain 93 §:n muuttamisesta. Aloitteen pääasiallinen sisältö on seuraava: Muutetaan tuloverolain 93 §:n 1 momentissa mainittujen tulonhankkimismenojen summia asunnon ja työpaikan välisten matkakustannusten osalta siten, että näitä matkakustannuksia voidaan vähentää ansiotulosta enintään 10 000 euroa ja vain siltä osin kuin ne ylittävät verovuonna 500 euroa. Nykyisen lain nojalla matkakustannuksia voi vähentää enintään 7 000 euroa, ja omavastuuosuus on 750 euroa.

Arvoisa puhemies! Täällä viime vuonna korotettiin polttoaineveroja, ja silloin erityisesti keskustasta sanottiin, että se on semmoinen indeksikorotus. Tätä myös vihreät toistivat. Jos indeksikorotuksella korotetaan tämmöisiä vähennyksiä verotuksessa, niin silloin pitää näitä rajojakin aivan ilmiselvästi korottaa, ja itse asiassa minun mielestäni meidän tulisi samalla myös korottaa verottajan hyväksymää matkakuluvähennystä sillä tavalla, että se kilometrihintaa nostettaisiin 0,25 eurosta 0,33 euroon. Aion tästä tehdä erillisen toimenpidealituksen. Mutta nyt tähän lakialoitteeseen. Perustelen sitä seuraavasti:

Polttoaineiden hintojen noususta on uutisoitu useaan otteeseen viimeisten kuukausien aikana. Yle uutisoi 29.11.2021, että bensiinin ja dieselin hinta on pysytellyt kalliina jo tavallista pitempään. Utisten mukaan bensiinin hinta oli ollut nousujohteisessa suunnassa öljyn maailmanmarkkinahinnan takia jo alkuvuodesta 2021 lähtien. Isoin korotus tapahtui kesän jälkeen, kun bensiinin litrahinta kapusi monin paikoin kahden euron tuntumaan. Ja nyt tämän Ukrainan kriisin johdostahan tämä polttoaineen hinta on noussut vielä huomattavasti enemmän, mutta toivotaan, että se on väliaikaista ja hallitus tulee myös perussuomalaisten linjalle ja alkaa toimia jotenkin sen polttoaineen hinnan laskemiseksi.

Polttoaineiden hintojen noususta kärsivät erityisesti syrjäseuduilla asuvat ihmiset, joille henkilöauto on välttämätön työssäkäynnin kannalta. Työmatkoja varten sopiva joukkoliikenne on vähäistä tai sitä ei käytännössä ole lainkaan. Mitä enemmän työmatkoihin kuluu rahaa, sitä vähemmän arjen muihin välttämättömiin menoihin on varaa. Yle uutisoikin vastikään helmikuussa 2022 pariinkin otteeseen, kuinka polttoainehintojen kallistuminen vaikuttaa erityisesti maaseudulla elävien elämään. Työssäkäynnin kallistumisen lisäksi

Punkt i protokollet PR 26/2022 rd

hintojen nousu eristää jutuissa haastateltujen suomalaisten mukaan heidät koteihinsa, sillä töihin liittymättömään liikkumiseen autolla ei ole varaa. On surullista katsoa, kun jotkut vanhemmat kertovat, että heillä ei ole varaa enää kuljettaa lapsiansa harrastuksiin.

Raakaöljyn hinta on nousussa. Asia on suomalaistenkin kannalta olennainen, sillä bensiinin hinta vaihtelee jatkuvasti raakaöljyn hinnan mukana. Ylen helmikuinen uutinen, joka oli päivitetty 14.2.2022, tietää kertoa, että öljyn hinta oli tuolloin yhteensä 95,4 dollaria barrelilta. Nordea pohti tuolloin viikkoraportissaan, voiko raakaöljyn hinta kiivetä pian jopa sadan dollarin rajan yläpuolelle. Viime aikoina bensiinin ja dieselin hinnat ovat nousseet muita kuluttajahintoja nopeammin ja olleet yksi inflaation aiheuttajista. Hintakehitykseen ovat vaikuttaneet kiristynyt geopoliittinen tilanne ja öljyntuotannon vaikeudet maailmalla.

Arvoisa puhemies! Maailmanmarkkinoiden lisäksi valtion toimet vaikuttavat polttoaineiden hintojen nousuun. Vuonna 2020 hallitus perusteli polttoaineveron korotusta harhaanjohtavasti indeksikorotuksena. Ilta-lehti uutisoi 15.12.21 tuoreen selvityksen osoittaneen, että dieselin litrahinta voisi nousta vuoteen 2030 mennessä jopa 60 senttiä jakeluvelvoitteen myötä. [Mikko Lundén: Oho!] Jakeluvelvoitteella tarkoitetaan sitä, kuinka paljon huoltoasemilla myytävien polttoaineiden energiasisällöstä täytyy tulla uusiutuvista energialähteistä. Keväällä 2021 Suomen hallitus hyväksyi fossiilittoman liikenteen tiekartan. Siinä esitetään yhtenä toimenpiteenä jakeluvelvoitteen tason nostamista. Sen osuus hintojen kohoamisesta bensiinipumpulla on enintään 25 senttiä. Fossiilittoman liikenteen tiekartassa ehdotetaan jakeluvelvoitteen nostamista 34 prosenttiin tai jopa korkeammalle, mikäli kotimainen tuotanto antaa siihen mahdollisuuden. Jo nykyisillä päätöksillä jakeluvelvoite nousee vuoteen 2030 mennessä 30 prosenttiin. Tällä hetkellä Suomessa on voimassa 18 prosentin jakeluvelvoite. Se sisältää kahden prosenttiyksikön lisävelvoitteen. Mediassa esillä olleiden tietojen mukaan keskusta ehdotti aikaisemmin jakeluvelvoitteen kiristämistä jopa 40 prosenttiin.

Huolestuttava tilanne on saanut jopa osan ammattiyhdistysliikkeestä älähtämään. Tammi-kuussa aloittamani lakiesityksen valmistelun tueksi Teollisuusliitto vaatii Ilta-Sanomissa 10.2.2022 julkaistun uutisen mukaan Marinin hallitukselta nopeita toimia polttoainehintojen vuoksi. Liiton mukaan hinnat ovat pian kynnyksellä työssäkäynnille. Ratkaisuksi Teollisuusliitto esitti matkakuluvähennyksen korottamista. Vaatimusta perusteltiin muun muassa sillä, että tehtaajat ja teolliset laitokset sijaitsevat keskustan ja asuintaajamien ulkopuolella eikä teollisuuden työntekijöillä ole usein muuta vaihtoehtoa kuin käyttää omaa autoa työmatkoihin. Teollisuusliiton omista jäsenistä 62 prosenttia kulkeekin kyselytutkimuksen mukaan työmatkat säännöllisesti omalla autollaan.

Jopa seurakunnissa on huomattu nousseiden polttoaineiden vaikutus. Yle uutisoi 27.1., että kohonneet sähkö- ja polttoainekustannukset ovat lisänneet diakonia-avun tarvetta. Uutisessa käsiteltiin tilannetta Hämeenlinnassa. Seurakunnan johtavan diakoniatyöntekijän mukaan moni joutuu pohtimaan nyt sitä, miten talous kestää työssäkäymisen. Elämän peruskustannukset ovat nousseet niin korkeiksi, että vähävarainen ei pärjää, vaikka olisi työpaikka. Uutisen mukaan vuonna 2021 Hämeenlinna—Vanajan seurakunnan diakonialla oli kaikkiaan 3 000 asiakaskontaktia, mikä on viitisensataa enemmän kuin vuonna 2020.

Polttoaineen lisäksi kotitalouksien ostovoimaa koettelevat muutkin haasteet. Yle kertoi 12.1.2022, kuinka sähkön hinta nousi Suomessa viime vuonna ennätykseen. Jatkoa voi uutisen mukaan olla luvassa tänäkin vuonna. Myös ruuan hinnan arvioidaan lähtevän tänä vuonna voimakkaaseen nousuun. Yle uutisoi asiasta viime syksynä pariinkin otteeseen.

Punkt i protokollet PR 26/2022 rd

4.2. Ylellä taas oli analyysia inflaatiokehityksestä yleisesti. Palkansaajien reaaliansiot lasivat Tilastokeskuksen mukaan 1,1 prosenttia loppuvuonna 21. Se on suurin pudotus reaaliansioiden kehityksessä koko 2000-luvulla neljännesvuosittain tarkasteltuna. Reaaliansiot vähenevät, kun kuluttajahinnat nousevat nopeammin kuin ansiotaso. Uutisessa huomautetaan, että edellisen kerran lähellä samaa lukemaa käytiin vuonna 2011.

Markkinataloudessa hyödykkeiden hintamuutoksia pidetään yleisesti hyväksyttynä asiana. Markkinatalouspohjaisissa yhteiskunnissa valtioiden vaikutus alentavasti hintoihin on enimmäksä määrin veropoliittista, sillä vapaaseen kilpailuun ei lähtökohtaisesti haluta liialti puuttua. Siksi polttoainehintoja ja kansalaisten ostovoimaa koskevassa keskustelusakin verotuksella on keskeinen sija. Esimerkiksi bensiinin hintaan suoraan vaikuttavan raakaöljyn hinnalle maailmanmarkkinoilla Suomi ei mahda käytännössä mitään. Sen sijaan verotuksen tasoa säätelemällä valtio voi vaikuttaa siihen, paljonko kansalaiselle jää rahaa arkikuluihinsa.

Verotusta keventämällä myös suomalaisten ostovoima kasvaa. Lakialoite esittääkin verovähennysoikeuden rahamäärällistä kasvattamista työmatkojen osalta. Tämä helpottaisi lukuisten suomalaisten arjen taloustilannetta työmatkojen suhteen kasvaneiden polttoainekustannusten keskellä. Nykyisen lain nojalla matkakustannuksia voi vähentää enintään 7 000 euroa, ja omavastuuosuus on 750 euroa. Lakialoitteessa esitetyn ehdotuksen mukaan lakia muutettaisiin siten, että matkakustannuksia voisi vähentää enintään 10 000 euroa, ja omavastuuosuus olisi 500 euroa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Lundén, olkaa hyvä.

17.57 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Ihan lyhyesti tahdon kiittää edustaja Mäenpäästä tästä loistavasta lakialoitteesta, ja kannatan sitä jyrkästi, koska jokainen tietää, mitkä ovat bensiinin hinnat tällä hetkellä, ja valitettavasti hallitus ei tee muuta kuin työryhmiä ja pohtii asioita. Voisi tehdä, kuten Ruotsissakin toimitaan.

Tahdon kiittää edustaja Mäenpäästä tästä lakialoitteesta. Kaikki, mikä parantaa kansalaisten ostovoimaa, on erittäin positiivista ja kannatettavaa. Toivon, että lakialoite etenee suotuisasti maaliin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ja edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

17.58 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa puhemies! Edustaja Lundén tuossa toi esille, että hallitus ei tekisi mitään muuta kuin työryhmiä. Tämähän ei pidä paikkaansa.

Mutta ihan ensimmäiseksi haluan myös kiittää edustaja Mäenpäästä ihan ansiokkaasta lakialoitteesta. Edustaja Mäenpää on näitä tehnyt tähän vuoden alkuun, ja viime vuoden puolellakin muutaman muunkin hyvän lakialoitteen.

Täytyy nyt sen verran todeta, kun tuossa edustaja Lundén sanoi, että vain pelkkiä työryhmiä, niin kyllähän hallitus on tehnyt toimenpiteitäkin. Hallitus on päättänyt, että matkakuluvähennyksen enimmäismäärää korotetaan nyt tämän vuoden verotuksessa siitä 7 000 eurosta 8 400 euroon [Juha Mäenpään välihuuto] ja lisäksi kilometrikohtaista vähennystä korotetaan määräaikaaisesti tälle vuodelle säätämällä sen määräksi 30 senttiä per kilometri. Muutokset matkakuluvähennyksessä vaikuttavat noin 570 000 suomalaisen verovelvollisen verotukseen. Ne pienentävät tietenkin staattisesti arvioituna tämän vuoden ta-

Punkt i protokollet PR 26/2022 rd

sossa verotuloja yhteensä noin 142 miljoonalla eurolla. No, tämän lisäksi nyt selvitetään liityntäpysäköinnin kustannusten vähennyskelpoisuutta kodin ja työpaikan välisten matkojen osalta.

Puhemies! Nämähän tehtiin ennen kuin tämä Ukrainan sota tuli. Silloin käytiin keskustelua polttoaineitten hinnoista. Olen siitä tyytyväinen, että koko eduskunta — hallitus, oppositio, kaikki eduskuntapuolueet — yhdessä tuumin nyt etsii ratkaisuja, ja siitä olen kyllä hyvin kiitollinen perussuomalaisille oppositiopuolueena, että te tuotte myös hyviä esityksiä, joita voidaan sitten yhdessä viedä eteenpäin ja etsiä ratkaisuja, koska, puhemies, kylähän karu todellisuus on se, että polttoaineen hinta on liian korkea tällä hetkellä, ja edustaja Mäenpää tuolla puhujanpöntössä ansiokkaasti toi esille, mitä vaikutuksia sillä on ihmisten arkeen ja talouteen ja ylipäänsäkin siihen, kuinka selvittää tässä ajassa.

Toitte, edustaja Mäenpää, esille tämän jakeluvelvoitteen. Olen kanssa kannsanne samaa mieltä siitä, että nyt kun jakeluvelvoitteita on tehty, se on itse asiassa hyvä asia, mutta tämänmoisenä kriisiaikana, kun polttoaineen hinnassa näkyy nyt korotuksia tuon Ukrainan sodan myötä, en näe hyvänä jakeluvelvoitetta, ja olisikin syytä mahdollisimman pikimmiten tehdä semmoinen päätös, että jakeluvelvoite laitetaan hyllylle vaikka vuoden loppuun asti. [Puhemies koputtaa] Tällä pidetään huoli siitä, että ammattiliikenteen suuntaan ja ylipäänsäkin suomalaisten polttoaineitten laskua saataisiin kevennettyä, kun jakeluvelvoite otetaan määräajaksi pois.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, olkaa hyvä.

18.01 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia nyt edustaja Kettuselle, että te olette täällä. Se on hyvä, että edes te ymmärrätte ja tunnustatte, että on joku merkitys sillä, että minä oppositiosta teen näitä aloitteita, koska tämäkin lakialoite on kuitenkin sillä tavalla ollut valmistelussa, ja sitten hallitus tekee juuri niin kuin meillä on käymässä tai ottaa ehkä opiksi näistä tekemistäni lakialoitteista. Mutta se, että voisi joskus tunnustaakin, mistä nämä ovat tulleet. Muun muassa maatalousrakennusten kiinteistöveron poistosta tein aloitteen syksyllä jo ja esitin sitä toki pitkäaikaiseksi, eli että se poistetaan kokonaan. Nyt hallitus otti siitä kopin mutta poisti sen vain tämän vuoden ajaksi.

Näitä tulee lisää, ja on hyvä, että täältä oppositiosta kiritetään hallitusta, ja se on sitten hallituksenkin helpompi kopioida näitä tekemiäni ja tekemiämme lakialoitteita, että kiitos, edustaja Kettunen, että olette paikalla.

Edustaja Hoskonen äsken edellisessä pykälässä puhui vielä turpeesta, ja mielenkiinnolla odotan keskustalta räväkkää aloitusta lainsäädännöksi siitä, että Suomessa aletaan turpeesta tekemään dieseliä, että saadaan omavaraisuus käyntiin ja polttoaineen hinnat alas. Että tähän kannattaa teidänkin, edustaja Kettunen, keskittyä. Siinä on raju aloite, ja saatte varmasti koko perussuomalaiselta puolueelta tuen siihen. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen, olkaa hyvä.

18.03 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu herra puhemies! Kriisiajassa, tällaisessa hankalassa ajassa, näen, että eduskunnan tulee olla yhtenäinen ja etsiä ratkaisuja kansakunnan hyväksi, oli kyse sitten energiapolitiikasta, huoltovarmuuteen liittyvistä asioista, ruuasta, puhumattakaan sisäisestä tai ulkoisesta turvallisuudesta. Näissä asioissa pitää olla yhtenäinen.

Punkt i protokollet PR 26/2022 rd

No, toitte tuossa esille, että kuka kopioi ja mitä lakialoitteita: sanotaan nyt näin, että hyvä, että tämmöistä yhtenäisyyttä löytyy nyt koko eduskunnan suuntaisesti. Olen siitä kyllä tyytyväinen, että nopeita toimenpiteitä tehtiin ennen kuin tämä Ukrainan sota alkoi, kun polttoaineitten hinnat jo silloin olivat korkealla tasolla.

Haluan vielä peräänkuuluttaa sitä, että koko Suomi pyörii kumipyörillä. Ihan huoltovarmuuden nimissä, jos katsotaan maataloutta, niin kumipyörillähän se kaikki liikkuu: maito lähtee kumipyörillä maataloilta, ja maataloille tulevat sitten tarvikkeet kumipyörillä. Ja nyt jos tämä kumipyöräliikenne alkaa sakkaamaan — niin kuin tässä ollaan nähty näitten kovien polttoainehintojen osalta — niin haluan vielä muistuttaa siitä, että tämä jakeluvelvoite on hyvä asia siinä, että nythän jakeluvelvoitteen piiriin tuli myös biokaasu. Biokaasua — tässä yhteiskunnassa tulisi edistää vieläkin enemmän, että me pääsisimme tämän osalta huoltovarmuuteen, me pääsisimme sieltä fossiilitaloudesta kohti biotaloutta. Me voisimme päästä irti vaikka siitä venäläisestä fossiilisesta polttoaineesta korvaamalla sen suomalaisella biokaasulla ja biokaasun tuotannolla. Näitähän meidän tulee edistää.

Mutta niin kuin sanottu, tämä jakeluvelvoite tämmöisenä kriisin aikana ei ole toimiva, ja olisinkin valmis tekemään pikimmiten päätöksiä sen suhteen, että laitettaisiin määräajaksi tämä jakeluvelvoite hyllylle, vaikka vuoden loppuun asti, [Mikko Lundén: Verot alas!] niin kuin Suomen SKAL ry on esittänyt. — No, veropolitiikan osalta myös. Nythän nähtiin Ruotsista uutiset, kuinka Ruotsi on veroja laskenut polttoaineen osalta. Näinhän teki Saksakin, eli kyllähän tätäkin toimenpidettä tulee tarkastella tässä maassa ihan sen takia, että meidän kumipyöräliikenne pyörii ja eritoten siksi, että suomalaisten kustannukset oman käytön osalta eivät muodostu liian kohtuuttomiksi. Ne ovat jo nyt kohtuuttomat.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Totean, että nyt käsitellään lakialoitetta tuloverolain 93 §:n muuttamisesta. — Edustaja Mäenpää.

18.06 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Nehän liittyvät tähän suoraan kaikki, mitä edustaja Kettunen toi esiin. Ja arvostan kovasti sitä, että kun me perussuomalaiset täällä yritämme pitää alkioalaisia arvoja esillä, niin täällä on keskustastakin paikalla yleensä edes edustaja Kettunen ja edustaja Hoskonen. Arvostan kovasti, että teitä vielä kaksi suoraskäistä löytyy sieltä keskustasta. Ja kyllä alkioalaisillakin arvoilla huoltovarmuus ja kansalaisten ostovoimasta huolehtiminen ovat tärkeimmät asiat, mitä me täällä eduskunnassamme voimme turvata. Ja sitä ihmettelenkin, kun te nyt kerroitte, että hallitus on myös lähtenyt tähän verovähennyksen korottamiseen — se on paljon maltillisempi, se hallituksen esitys — niin olisin odottanut, että edustaja Kettunen antaa suoran tukensa, koska silloin kansalaisten ostovoima paranisi vielä enemmän. — Kiitoksia.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till finansutskottet.